

Sygn. akt III AUz 74/16

POSTANOWIENIE

Dnia 29 września 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko SSO del. Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2016 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o objęcie ubezpieczeniem społecznym

na skutek zażalenia organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 21 lipca 2016 r. sygn. akt VII U 140/16

postanawia:

- zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zasądza od Z. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
- zasądzić od Z. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 240 (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka SSO del. Gabriela Horodnicka-

Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUz 74/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 21 lipca 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił wniosek pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. o uzupełnienie postanowienia umarzającego postępowanie w sprawie o rozstrzygnięcie o należnych kosztach zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o uzupełnienie postanowienia umarzającego postępowanie poprzez zamieszczenie w nim rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego, o które organ rentowy wniósł już w odpowiedzi na odwołanie.

W ocenie Sądu I instancji wydane postanowienie jest kompletne. Nie ma znaczenia, iż w odpowiedzi na odwołanie pozwany zawarł żądanie zasądzenia na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego, gdyż żądanie to było ściśle powiązane z żądaniem oddalenia powództwa. Zdaniem Sądu Okręgowego uregulowanie zawarte w art. 203 k.p.c. w zakresie kosztów procesu stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisu art. 109 k.p.c. Sąd I instancji wskazał, że organ rentowy nie złożył w terminie dwóch tygodni wniosku o zasądzenie kosztów procesu, co czyniło niedopuszczalnym przyznanie mu zwrotu kosztów procesu w zakresie cofniętego odwołania.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który zarzucił rozstrzygnięciu naruszenie:

- art. 203 § 3 k.p.c. w związku z art. 109 § 1 k.p.c. przez dokonanie jego błędnej wykładni, tj. uznanie, że organ rentowy zobowiązany jest do ponownego złożenia wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego od powoda, w sytuacji gdy płatnik składek cofnął odwołanie od decyzji ZUS poza rozprawą, podczas gdy przepis ten należy interpretować w ten sposób, że ma on zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w których powód cofnął odwołanie poza rozprawą i brak było dotychczas złożenia wniosku o koszty zastępstwa procesowego przez pozwanego, tym samym daje on możliwość pozwanemu zgłoszenia roszczenia o koszty przed umorzeniem postępowania na posiedzeniu niejawnym;

- art. 98 § 1 k.p.c. przez jego niezastosowanie i brak rozstrzygnięcia w przedmiocie zasądzenia zwrotu kosztów zastępstwa procesowego od płatnika składek na rzecz organu rentowego, pomimo zgłoszenia wniosku o koszty w odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 lutego 2016 r.

Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych. Z ostrożności procesowej organ rentowy wniósł o odstąpienie od obciążania go kosztami postępowania zażaleniowego.

W uzasadnieniu skarżący powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 26 lipca 2012 r. II CZ 73/12, Lex 1228792, zgodnie z którym złożenie na podstawie art. 109 § 1 k.p.c. wniosku o zwrot kosztów postępowania jest skuteczne także wtedy, gdy postępowanie to kończy się jego umorzeniem wskutek cofnięcia pozwu. Nie jest wtedy wymagany dodatkowy wniosek pozwanego o zwrot kosztów na podstawie art. 203 § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie organu rentowego okazało się uzasadnione.

Rację ma Sąd Okręgowy wskazując, że podstawowa zasada określająca termin do zgłoszenia roszczenia o zwrot kosztów procesu została uregulowana w treści art. 109 § 1 zd. 1 k.p.c., zgodnie z którym wygasa ono najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia, w sytuacji gdy strona nie złoży sądowi spisu kosztów, albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. Cofnięcie pozwu, a odpowiednio również i odwołania od decyzji, jest natomiast czynnością jednostronną, której następstwem jest umorzenie postępowania. W takiej sytuacji zdarza się, że przeciwnik procesowy jest zaskoczony decyzją drugiej ze stron i nie zdążył złożyć w odpowiednim czasie wniosku o przyznanie kosztów.

Sytuacji takiej zapobiega treść przepisu art. 203 § 3 k.p.c., według którego pozwany po zawiadomieniu go o cofnięciu pozwu, może w terminie dwutygodniowym złożyć wniosek o przyznanie kosztów. W orzecznictwie trafnie wskazuje się, że przepis ten jedynie harmonizuje i dopełnia zasadę określoną w art. 109 § 1 k.p.c., a zatem złożenie wniosku o zwrot kosztów jeszcze przed cofnięciem powództwa, np. w odpowiedzi na pozew, czy też w odpowiedzi na odwołanie jak to

miało miejsce w przedmiotowej sprawie, należy uznać za skuteczny. Całkowicie zbędnym jest natomiast wymaganie dodatkowego wniosku, na podstawie art. 203 § 3 k.p.c. Powyższy pogląd został wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 r. w sprawie o sygn. akt II CZ 73/12 (Lex nr 1228792). Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela przedstawiony pogląd. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 203 § 2 k.p.c. ma zastosowanie właśnie w sytuacji, gdy pozwany nie złożył uprzednio wniosku w trybie art. 109 § 1 k.p.c.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy zatem dopuścił się naruszenia art. 203 § 3 k.p.c., w ten sposób, że nie rozstrzygnął, pomimo skutecznego wniosku, o kosztach postępowania zainicjowanego wniesieniem przez Z. odwołania. Uchybienie to uzasadniało zmianę zaskarżonego postanowienia. Należy bowiem pamiętać o tym, że zgodnie z art. 98 §1 k.p.c. w związku z art. 108 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu. Natomiast sąd obowiązany jest rozstrzygnąć o kosztach postępowania w każdym orzeczeniu kończącym sprawę. Z. cofający odwołanie jest niewątpliwie stroną przegrywającą sprawę. Postanowienie o umorzeniu postępowania jest natomiast orzeczeniem kończącym sprawę, co oznacza, że w postanowieniu o umorzeniu postępowania należało orzec o kosztach tego postępowania, zgodnie z wnioskiem wniesionym przez organ rentowy już w odpowiedzi na odwołanie.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie i orzekł o kosztach zastępstwa procesowego zgodnie z wnioskiem organu rentowego.

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 1 i § 10 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804).